

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce.

Expedice se nachází v obchodnictví v musikálních **Ludevít Fleischera** v Praze v železné ulici.

Za inserty platí se mimo kolek 30 kr. za řádek 3 kr. poprvé, 2 kr. podruhé.

DALIBOR.

Předplácí se: půll. 1 zl. 60 kr.
celoročně 3 zl. 20 kr.

S poštou: půll. 1 zl. 80 kr.,
celor. 3 zl. 60 kr. r. č.

Pro státy německé: půlletně
1 tol., 8 nov. gr., celoročně
2 tol. 16 nov. gr.

Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec.

Odpovědný redaktor:

Emanuel Meliš.

Nakladatel:

Ludevít Fleischer.

O zpěváckých spolcích zpěváckým spolkům.*)

III.

Tento list chci věnovati úvahám o pěstování *vzájemnosti spolků zpěváckých*.

Vzájemné působení jednot pěveckých je zajisté nejmohutnější pákou rozkvětu spolků samých, nejmocnější pomůckou rozkvětu umění hudebního u nás a pak také prostředkem velevydatným k osvědčování důležitosti spolků těchto. Jenom vzájemným působením spolků zpěváckých umožněna a provedena velikolepá slavnost sv. Janská v Praze, Cyrilomethodějská v Brně, Havličkova na Borové, Tylova v Hoře, Hankova v Hořiněvsi, Pardubická na Hoře Kunětické a ohromné množství jiných místních slavností.

A jaké důležitosti právě tyto slavnosti pro nás za našich poměrů mají, netřeba nám více vykládati, toť zajisté je již obecné přesvědčení, že nimi, potahmo tedy spolky zpěváckými se nejrázněji a nejvydatněji probouzí národní uvědomění a čilý duch i ruch společenský u nás.

O významu vzájemností spolků zpěváckých s tohoto stanoviska nebudem šířiti slov, chceme zde promluvit o tom, kterak by *vzájemným úsilím mohly a měly spolky zpěvácké působiti také k rozkvětu naší hudební literatury, tedy k rozkvětu našeho zpěvu národního*.

Zpěvácké spolky téměř vesměs přijaly do stanov svých, že mají čas od času vypisovati odměny za nejlepší skladby hudební.

Právě v tomto ustanovení stanov vidíme základ nemalé možnosti spolků těchto svými prostředky působiti velevydatně v směru naznačeném.

Uznáváme, že spolky naše nejsou s to, každý o sobě v tomto směru samostatně a vydatně působiti, a to již pro obmezení poměrův hmotných, a proto máme za to, že nutné jest, aby se spolky naše *na základě dobrovolného usnesení sestoupily v jednu velikou jednotu, anaž by měla za účel pěstování vývinu národního zpěvu co do stránky literární vůbec*.

Že utvoření takovéto jednoty k naznačenému cíli je *nutné*, vyplývá z následující úvahy.

Komponování u nás dosud požadovalo vždy jen obětavosti, nikde nestává pro skladatele národního ani vyhlídek na čestnou ani na hmotnou odměnu. A právě proto, že jednak tyto velepríznivé poměry dosud nepřipustily vývin samostatných sil skladatelských, totiž takových, jenž by se mohly úplně oddat a věnovat skladatelství, právě proto museli jsme se dosud spokojovat plody diletantismu, aneb dary z milostí uznávaných talentů, jenž někdy za slabé chvíle aneb také z dlouhé chvíle se odvážili komponovat pro Čechy.

Myslím, že výrok tento odůvodňuje úplně dosavadní stav naší hudební literatury.

Skutečně zdařilých prací původních v tomto oboru velmi málo a přede právě jen v rozkvětu hudební literatury naší leží naprostá možnost rozkvětu hudebního umění u nás vůbec a zpěvu zvláště.

A jak lze tyto poměry změnit, když mecenášů nemáme? Ano nemáme mecenášů, ale talentů máme a protož budme mecenáše sami sobě.

Již tolik jsme dokázali silou vlastní, i toto dílo vykonáme silou *spojenou* a právě myslíme, že tento cíl mohou dosáhnouti spolky zpěvácké, spojí-li se ve velikou jednotu, anaž by tvořila *Matici hudební*.

O *provoditelnosti* tohoto návrhu v stručných rysech promluvíme.

Účel jednoty této by byl:

A. *Vypisování cen* za zdařilé skladby, jenž by se hodily spolkům zpěváckým.

B. *Uvažování a posuzování skladeb hudebních vůbec*.

C. *Vydávání skladeb cenných*. Členem jednoty této by mohl býti *každý spolek zpěvácký* Čechoslovanský.

Povinností členů těchto by byly odvodění ročního příplatku do pokladnice spolkové a příplatek ten by se rozvrhl *dle počtu členů* tak, že kdyby ku př. spolek o 30 členech platil 2 zl., spolek se 60 členy by platil 4 zl. atd. Odbírání sborů *Maticí* vydaných.

Práva by byla: Volba představenstva opět dle poměrů počtu členů. Na př. na 10 členů by se určil jeden volební hlas. Ústřední sídlo výboru by byla *Praha*. Spolkové by taktéž volily sbor soudců k posuzování o došlých skladeb.

V shromáždění valném by měly právo hlasovací dle

*) Žádáme ještě jednou všechny příznivce spolků zpěváckých za zaslání podobných úvah a hlavně za podání úvahy o navrhované zde „*Matici zpěvácké*.“

zmíněného poměru splnomocnění vykonávati atd. Dle poměrů peněžných by se pro spolky tyto snižovala cena Maticí vydávaných sborů neb písní. Měly by právo činit návrhy, týkající se účelu Matice samé. Myslíme, že právě tímto sloučením by se dodalo vzájemnosti spolků zpěvákých skutečně prakticky důležitého významu a že by také jenom tak dosáhly sobě výtknutého úkolu: *působiti k rozkvětu vývinu literatury hudební u nás*. Jednotlivě nikdy nemohou s úspěchem v tomto směru působiti. Dále by se provedením návrhu tohoto dostalo jaksi národnímu skladatelství reální půdy, jelikož by uznání soudců Matice bylo jaksi čestnou odměnou a pak zaručený odbyt díla pochvalou poctěného by také poskytoval naději v odměnu hmotnou.

Konečně by se takto také vyvinula pravá kritika, za jejíhož působení by se umožnilo vyvinutí skutečně národní školy skladatelské.

Dále myslíme, že by bylo také žádoucí, aby se zaručil spolky zpěvákými alespoň na tři leta po vydání skladby takové Matici vždy skladateli jakýsi podíl, kdy skladba tato zpěvákým spolkem byla dána na program produkce. Tak by zajisté nemálo zrostl význam důležitosti spolků zpěvákých u nás a budoucnost by dosvědčila, že jsme se nekojili sanguinickými nadějemi, činíce tento návrh. Jak krásná to myšlénka viděti působiti ohromnou jednotu 5000 pěvců Čechoslovanských! A jak malých obětí jednotlivců dožaduje tento veliký cíl?

Nejednalo se nám zde o podrobné provedení svého návrhu, avšak žádáme snažně všechny spolky zpěváké, aby toten návrh vzaly v poradu a nám prostřednictvím sl. redakce „Dalibora“ podaly podrobné úvahy o něm, neboť jen tak myslíme, že nám možno bude příště vystoupiti s návrhem podrobně vypracovaným.

Myslíme, že všechna slavná představenstva uznají nutnost i prospěšnost i také provoditelnost návrhu tohoto a že zajisté neoslyší tuto naši prosbu, ale že chutě přiloží pilné ruky k dílu, jenž má být jednou skvělým plodem spojených sil našich spolků a ozdobou naší drahé vlasti. —

Dále uznáváme za velmi nutné *obdobné scházení-se spolků sousedících k společným produkcím, výletům neb k zpěvům o závod* udržuje se tak čilý ruch v činnosti spolkové, probuzují se blahodátné snahy po předstihu, vystupování spolků stává se imposantnějším a budí se bratrský a společenský duch v celých končinách.

A pak výlety samé jsou zajisté nejkrásnější zábavou, již spolek zpěváký upravit může.

ANO uznáváme svorné a vzájemné působení spolků zpěvákých u nás za nutnou podmínku zdárného jich působení, jich trvání a rozkvětu, a máme za to, že námi naznačeným směrem nejrychleji a nejjistěji se dojde krásných výsledků. Jen mužně k cíli.

„Svornost a vzájemnost nás spasí,

svornost a vzájemnost buď heslo naše!“

Václav Jan Tomášek.

(Pokračování.)

Dne 15. listopadu dávala se v divadle u Korutanské brány deklamatorní a hudební zábava, jižto Tomášek navštívil. Dávala se uznaná ouvertura od Cortellieriho, která více po Německu než italsky zněla. Na piano hrál Mošeles, jak známo Čech, Svobodovou fantasií, k níž si motiv z „Fidelio“ zvolil; avšak byly to více bravurní variace na dotčenou tému než fantasiie. Mimo to zpívala Mad. Neumannová roz. Seosi a sl. Adambergrova deklamovala. V druhém oddělení provedena byla bezvýznamná ouvertura od Rigliniho; načež Alois Khail polonéz na flétnu přednášel. K závěrku provozována byla kantáta „Nárek nad smrtí Haydnovou“ od Cherubiniho. Dne 16. navštívil Tomášek prof. Meynerta a odpoledne Spohra, kdež se kvarteta dávala. Spohr hrál první housle, jistý mladík druhé, Kraft cello a Weiss violu. U Spohra shromážděni byli: Hermstadt, známý virtuos na klarinet, Mošeles, pianista Pecháček, houslista Voříšek, žák Tomáškův, všichni tři Čechové, pak slyšel tu nové kvarteto od Haydna; první sada byla do C-dur, andante C-moll, menuett a poslední sada do Es-dur. Dne 22. listopadu podíval se Tomášek do c. k. dvorní knihovny, kamž ho vábily všechny partitury B. Händla, jichž tehdež 33 bylo. Tomášek prohlídl si zde všechny rukopisy slovučných umělců německých atd., jmenovitě druhý díl „Osvo-bozeného Jerusálema“ od Torq. Tasa atd.

Dne 24. listopadu navštívil Tomášek opět Beethovena, jenž ho velmi vlídně přijal. Jelikož rozprávka jejich v sobě nic zvláštního neobsahuje, pomíneme ji mlčením a zmíníme se toliko o Tomáškově návštěvě Spontiniho opery „Vestalka“, která se dne 25. listop. u Korutanské brány provozovala. Celé provedení ani orchestr nevyjímaje bylo pochybené a hlavního města Vídně nedůstojné. Dne 28. list. byla zkouška k Beethovenově akademii. Zkoušel se synfonie A-dur od Beethovena, s níž se Tomášek spřáteliti nemohl. Dříve než náš rodák Vídeň opustil, navštívil ještě opata Jelínka, nejplodnějšího to fabrikanta variací, z jehož řeči seznal, že on (Jelínek) Beethovenovi nepřeje, a dne 29. listop. Josefa z Blumenthalu, pilného skladatele a člena orchestru u divadla na řece Vídní. Dne 30. listop. opustil Tomášek Vídeň. Přišel do Prahy, pustil se do komponování „Loučení se Marie Stuartové s Francií“ pro jeden hlas s průvodem piana op. 49, kterážto píseň u Enderse v Praze vyšla. Na to následovalo op. 50 „Šestero písní pro jeden hlas“ s českým a německým textem, nákladem Enderse. R. 1815 napsal Tomášek „Six Egloques pour le piano, sešit 4 op. 51, které u Hofmeistra v Lipsku vyšly.

Poněvadž technická sběhlost na piano skoro k víře nepodobné pokroky činila a každý pianista k jejímu praporu přísahal a na této cestě své budoucí blaho najíti doufal, nebylo divu, že se stalo umění turnéřké odvětvím hudby a že každý kdož jiné v tom přestihl, za hrdinu dne platil, pravím za hrdinu dne, anto jisté nebylo, zdaž druhého dne někdo jiný jej nezastíní. Každý kdo jen ty noty mazati uměl, nemazal nic jiného, než sama cvičení pro prsty aneb tak zvané *etudy*, které si karusel pro prsty ale žádnou hudbu neobsahovaly. Nakladatelové spěchali co jen možná, aby v náležitý čas s nimi na tržišti se objevili. Tento ruch technické sbě-

hlosti pohnul Tomáška k přemítání, zdaž by možná nebylo, pro piano takové piecy složití, jimiž by mladý umělec nejdokonalejší co možná technické zručnosti dosíci mohl, anižby pro to účel hudby s oka pustil a Tomášek složil za tou příčinou *Tre allegri capriciosy*, které nákladem Hofmeistra v Lipsku co op. 52 vyšly. Aby ale v technice dospěli pianisté po tomto dílu sáhuli, připsal jsem na titul: *dedicati di perfetti snonatori*, a těchto několik slov učinilo, čehož Tomášek docílití chtěl. Kdožby také nechtěl náležeti k dokonalým pianistům?

(Pokračování.)

Jan Stefani.

Úryvky ze života českého hudebníka od W. Krasavského.

I.

Jan Stefani narodil se roku 1746 v Praze, v Čechách. Jako dříve v Polsku Piaristé a Baziliáni rozšiřovali osvětu a vychováním mládeže se zabývali, tak i v Čechách OO. Benediktini vzdělávali své krajany. Hned v mladých letech dán byl Stefani do škol Benediktinův, kde mimo jiné elementární nauky také první počátky hudby poznal. Rodičové sobě přáli, aby z něj byl duchovní. Ubozí poznávali velmi dobře, že nebudou s to, později synu svému tak nápomocni býti, by jej od všelikého nedostatku ochránili, a proto hledali jedinou spásu v klerice. Mladistvý Jan počal se skutečně k stavu tomuto připravovat, avšak nastoupení Josefa II. na trůn císařský a reformy, jaké onen vládce ve své říši zaváděl, potlačily úplně záměry a naděje rodičů Stefaniho. V prvním roce panování nového císaře bylo mnoho klášterů zrušeno a později ještě více se jich mělo zrušiti. Za touto příčinou změnily se arci výhledy rodičů Stefaniho. Jan obral sobě závod hudební, neb jej hudba nejvíce zajímala a vskutku co nejdříve objevily se jeho veliké schopnosti. Ustanoviv se na tom oddati se výhradně hudebním studiím, zatoužil odejeti do Italie, jelikož tam jediné možno bylo dosáhnouti pravého uměleckého vzdělání. Odebrav se tam, doufal Stefani, že jeho četní, v Itálii bydlící přátelé mu několikarocní pobyt mezi nimi usnadní a o něj pečovatí budou. Vzdělav se v hudbě, vrátil se do Rakouska, kdež si jej okamžitě hrabě Kinský, velmi bohatý pán a milovník hudby oblíbil. Kinský seznav nevědní vlohy mladého umělce, nabídl mu místo kapelníka při svém orchestru. Nyní dostalo se Stefanimu příležitosti, seznati mnoho polských pánův, žijících v užším styku s oným magnátem, jmenovitě ale knížete Ondřeje Poniatowského, který jak známo oženil se s hraběnkou Kinskou a byl otcem slavného později v dějinách národa polského, knížete Josefa Poniatowského. Josef II. miloval neobyčejně hudbu a také dovedl oceniti umělce. On zaopatřil Stefanimu místo u své císařské kapely, poněvadž se usilovně staral o její zdokonalení, bděl neustále nad ní a ve své nevinné umělecké horlivosti toužil, aby byla lepší než všechny dvorní kapely magnátův. Stefani přijal okamžitě a vděčně pro něj tak příznivý návrh co houslista v císařském dvorním orchestru.

Josef II. znal vskutku každého hudebníka jeho k kapele náležejícího a často s některými rozprávěl o umění, v němž

se velmi dobře znal. On vyptával se na rozličné okolnosti týkající se závodu hudebního a nejednou staral se šlechetným činem odměniti ony, kteří to zasluhovali, o čemž se z následující události přesvědčiti můžeme.

Jednou přinucen byl Josef II. na nějaký čas vzdáliti se ze svého oblíbeného kraje. Vídeňané věděli v který den se navrátí. Houfy lidstva naplnily v ten den Prater a čelnější ulice, skrz něž se průvod ubírali měl, by se pohledem na svého dobrotivého zeměpána potěšiti a radostným i nadšeným voláním podaly mu důkazy o své lásce k němu. Pěkný den vylákal mnoho lidu z města. Každý kdo jen mohl běžel přivítati svého císaře, takže vedlejší neb menší ulice zcela osamotnělé a pusté zůstaly.

Stefani znaje z blízka velmi dobře panovníka, nechtěl se dráti skrz množství a vešel raději do jedné menší ulice kde se nalezala cukrárna, již on častěji navštěvoval. Majitel cukrárny, člověk obstarlý, měl dosti slíchnou dceru, která byla jeho jedinou potěchou a pomáhala starému otci při onom obchodu. Nebyl to věru žádný div, že onen pro Vídeňany tak slavný den, v cukrárně, jindy dosti čteně hostmi naplněné, nikdo nebyl. Prázdné stoly, křesla, lavice tvořily jaksi smutný souzvuk s opuštěnou ulicí, na níž zřídka mimojdoucího spěchajícího v stranu Prateru, skrz skleněné dvěře a okno cukrárny mohlo se spatřiti. Stefani se posadiv v cukrárně, pil kávu a bavil se rozmluvou se zdvořilou hospodyní, an právě dvěře se rozevřely. Vešel nimi muž vážného obličeje v obyčejném oděvu vídeňského měšťana. Uzřev příchozího, chtěl zaražený Stefani povstati z křesla, leč jediné tajemné pokynutí neznámého, nímž zachování inkognita na jeho dával, přimělo zaleknutého hudebníka, který z rozpačitosti nevěděl co má nyní dělat, že k sedadlu jako přikovaný seděti zůstal. Dívčina uzřevši přibylého hosta, přiběhla k němu, ptala se jej co poroučí a na jeho žádost postavila před něj šálek chladícího nápoje. Neznámý pohlížel na ni po celý ten čas bádavě, chvílemi ohlédl se s ironickým úsměvem na zamýšleného Stefaniho a posléze řekl tyto slova:

„Má panenka, počasí jest tak krásné, všichni spěchají uvítat svého mocnáře a ty sedíš doma?“

„Snad jej nechceš spatřit?“ —

„O, ano, pane můj!“ odvětila směle dívka, „já jej velice miluji. Ačkoliv všichni uzavřeli krámy, by se mohli podívati na vjezd císaře pána do města, musela jsem sama zůstatí doma, neb otec můj jest nyní v trapných okolnostech. Celá naše výživa závisí jediné od cukrárny, pročež nechceme ji zamknouti v den tak příležitý, neb zvláště dnes leckdo zde něco utratí.“

„Jakže — tato malá cukrárna jest celou vaší výživou?“

„Tak jest, pane, a zajisté by se nám bylo dobře vedlo, avšak — jen pošlyšte! Můj otec zaručil se v jisté záležitosti za svého přítele a upadl mimolně v dluhy, které není vstavu hned zaplatit. Posléze bojí se můj otec o toto náradí, neb nemilosrdný věřitel mu vyhrožuje, že zda-li v určitou lhůtu vše zaplaceno míti nebude, nám náš majetek zabaví.“

„Hm! — opravdu jste politování hodni. Avšak ty jsi velmi hezká, můžeš se tedy dobře vdáti — Nu?“ —

„O, prosím pane, kdo pak by si vzal chudou dívku. Ostatně jedná se tu více o mého nešťastného otce. Já bych

mchla jíti do služby a pro sebe pracovati. Leč stařícký můj otec zůstal by bez chleba, jelikož velice pochybuji, že by moje výdělky stačily i na jeho výživu.“

„A mnoholi je otec tvůj dlužen?“

„O, mnoho pane — 4000 zlatých.“

„Opravdu značná to částka. — Ale kdyby otec tvůj předce náhodou vše zapravil.“ —

„Pak by k našemu blahu nic více nescházelo. — Můj otec přestal by se hmoždit a důchody z cukrárny vystačily by nám na pořádné a slušné živobytí.“

„Pak bys snadněji se provdala?“ odvětil neznámý s úsměvem na tváři, pohlednuv ostře na Stefaniho.“

„Což já vím,“ odpověděla zarděná dívka, „ale může být, že by to pak šlo lehčeji.“ —

„Podej mě péro, inkoust a papír, chci napsati několik slov,“ odvětil neznámý po malé chvíli přemýšlení.

Stefani chtěl se se sedadla vzchopiti, aby vyhověl vůli neznámého, leč poznovu na jeho pokyn, zůstal k sedadlu jako přimrazený.

Dívčina odběhla k bufetu a přinesla péro a papír. Neznámý ukončiv psaní, svinul papír a dav ho dívčině pravil:

„Půjdeš s tím lístkem k penězoměnci N. N. a dáš mu jej.“

Načež pohladil udivenou dívku, řekl „buď zdráva“ a hodiv na stůl několik drobných peněz, odešel.

„Zda-li pak víš kdo byl onen neznámý?“ zvolal Stefani.

„Nevím, kdo by to mohl býti?“

„Sám císař!“

„Ne — to nemůže býti“ —

„Ukaž ten lístek, co tam napsal?“ —

„Pan bankier N. N. vyplatí doručiteli tohoto listu 10.000 zlatých na můj účet.“

Josef II.

Kdo by sobě nedovedl představit radost dívky a jejího otce, když se tento domů navrátil a dověděl se, co zde se přihodilo.

Několik dní na to byl koncert v císařském sále. V příhodné chvíli přiblížil se Josef II. k Stefanimu, poklepal mu na rameno a zeptal se jej s úsměvem:

„Kdy je tvá svatba?“

„Nejjasnější pane,“ odpoví pomateně tázaný, „já nevím.“

„Ty nevíš — jak to?“

„Ano, nejjasnější pane, nemám v úmyslu se oženit.“

„Ty se tedy opravdu nechceš ženit,“ mluvil mocnář, svažtiv čelo.

A když hlubokým úklonem potvrdil Stefani ona slova:

„To je smutné,“ řekl císař s úsměvem, hroze rukou Stefanimu, „to se mně nelíbí, když umělci vstupují v šlépěje pánův. Co se pánům promine — to nepřisluší umělcům.“

Obrátil se a — odešel.

II.

Král polský Stanislav August liboval si ve veškerých odvětvích krásného umění. Literatura, malířství, hudba, umění dramatické, vše jeho péči a podporou zkvétalo a se zdokonalovalo. Zvláštní zřetel věnoval ale vzdělávání lidu, k čemuž mu mnoho upřímných a zkušených mužů pomocí svou přispělo a všechny jeho záměry, osvěty národa se týkající, podporovalo. On zavedl komis pro vychování mládeže, která

ze samých vzdělaných o blaho obecné pečlivých a horlivých členů sestávala, on uspůsobil vojenskou školu, z níž mnoho učených i vlasteneckých jinochů vyšlo.

Hned v prvním roku svého panování umyslí si zaříditi ve Varšavě stálé divadlo polské. Podporován pomocí Czartoryského, jenerála zemí podolských, dále Rzewuského a mnoha jiných v r. 1764 záměr svůj vskutek uvedl. Od toho času vytrvalo tamnější jeviště, ač mnoho bouří i neštěstí rozličného druhu, pod jejichž vládou kraj sténal, přetrpělo, až do dnešního dne a není pochybnosti, že stupeň vzdělání, na němž se nyní nalezá, uspůsoben byl toliko králem, jako prvním zakladatelem divadla a lidmi, kteří vskutku otcovsky pečovali o bláho a vzdělání národního divadla, majíce toliko jedinou starost na mysli, by jej národními útvory obohatily. Opera ta největší ozdoba a chloubka každého divadla, taktéž povstala z vůle krále Stanislava.

Mezi královskými kadetami ve Varšavě bylo jich r. 1776 několik, kteří se hudbě učili a veliké schopnosti ke zpěvu objevili. Mocnář přál sobě uslyšeti je společně zpívati, by se přesvědčil, zdali by Poláci časem nemohli v otcovském svém jazyku zpívati úlohy ve zpěvohrách a krásnou hudbou zajímati své krajany. Taktéž museli se dosud zpěváci z ciziny povolávat, což s velikými útratami spojeno bylo. Xav. Bohomolec, spisovatel několika vtipných a zdařilých veseloher, poslušen vyzvání císaře, napsal komické libreto v jednom jednání, bezpochyby za příčinou, že nikdo hudbu k němu nenapsal, aneb snad jinými nám nepovědomými důvody stalo se, že onen kus ani hrán nebyl a toliko vytištěn zůstal. Posléze Matěj Kamieňski usmyslí si napsati k ní hudbu a za pomoci Boguslavského, který ji o jedno jednání rozmnožil a ještě několik písní k ní přidal, r. 1778 tuto operetku pod názvem „*Nedza uszczesliwiona*“ k veliké radosti krále i národa, jenž nyní se přesvědčil, že by národní divadlo svůj vlastní operní repertoar míti mohlo, provedl. Na tuto dráhu vkročilo mnoho umělců polských, kteří sice pilně pracovali pro operu polskou, ale jejíž hudba se patrně od hudby národní lišila. Tím arci nebylo mnoho pro Poláky získáno.

Stanislav August byl veliký milovník hudby a pečoval o to, aby se v jeho dvorní kapele nalézali statní hudebníci, kteří by v kostele při slavných službách božích, neb v zámku při koncertech, hudbu s prospěchem provozovati mohli. Aby tomuto požadavku úplně vyhověti mohl, neváhal král vyhledati ze zahraničných zemí schopné lidi poslati je do Varšavy, by tam rozmnožil a zdokonalil svůj orchestr. Toto zalíbení krále v hudbě bylo původem, že i Jan Stefani, tvůrce *Krakoviaków i Górali*, díla to, jež po všechny časy žůstane pravým vzorem polské národní opery, zavítal do našeho kraje.

III.

V jistý čas po události mezi skladatelem a císařem Josefem II. výše uvedené učiněn byl Stefaninu velmi příznivý návrh. Žádáno od něho, aby sobě vybral z císařské kapely osm schopných hudebníků a jel s nimi do Varšavy, kde se kapelníkem dvorní kapely Jeho Královské Milosti stane. Spokojen nad tak neočekávaným a pro něj důležitým vyzváním, ustanovil sa na tom, vzdor tomu, že jej některé osoby z toho zráželi, odjeti s osmi vybranými umělci, kteří taktéž hotovi

byli, opustiti svá místv u císařské kapely a přijmouti ony jim nabízená. Jediná, ale za to největší překážka, jež se jejich odjezdu v cestu stavěla, záležela v obdržení nutných listů domovských, které dříve dostati nemohli, dokud zbaveni nebudou nejpřednějších a nejdůležitějších závazků. Nezbyvalo nyní nic jiného, než obrátiti se na císaře, což ovšem veliký zisk neslibovalo.

V příhodný den odebral se Stefani do pokoje Josefa II. Předstoupiv před obličej mocnářův, přednesl nejpokornějšími slovy prosbu za uvolnění sebe a svých kolegů od závazků, k císařskému orchestru je vízících a o povolení jeti do Varšavy na tak dlouho, dokud by je král Stanislav August nepropustil.

„Jak to? Chcete mne opustit?“ řekl zamyšlený a rozmrzelý mocnář, „a to proto, že pojedete do Polska? Vždyť ani nevíte, co je to za kraj! Lidé tam hynou zimou, nižší třída lidu jsou, praví barbaři, šlechta je hrubá a bouřlivá, s ničím se neuspokojí, v umění nevědomá, také nedbá o umělce ani umění, jsouc jediné vnitřními nesváry zaneprázdněna. — A vy myslíte tam se odebrat pro zlepšení a ujištění své budoucnosti, do kraje to znepokojovaného domácí válkou, jež vám zajisté žádné rukojemství dobrého a stálého pobytu dáti nemůže. Takto by Vám mohl raditi toliko Váš zjevný nepřítel, já — já ale k tomu nikdy nesvolím!“

Uzřev po chvíli, že jeho řeč na prosící žádný dojem neučinila, dodal:

„Posléze musím vám říci, že se já a moje šlechta obáváme války . . . Každý pravý poddaný má být připraven k obraně, Vy jste dosud mladí, mohou vás snad potřebovati . . . Z toho patrně seznati musíte, že by to byla zrada, opustiti nyní vlast svou.“

To řka — odešel.

Po tomto neočekávaném, rozhodujícím, posléze i vyhrožujícím výroku mocnáře ztratili všichni kolegové Stefaniho naději podívati se do Polska. Totiko Stefani doufal, neboť toužil poznati onen kraj, jež mu těmi nejčernějšími barvami zúmyslně líčen byl. On roznícen v duši jakousi tajemnou silou, nemohl se dočkati oné slastné a nadějně chvíle, kde umělci otevřena jest cesta širší, cesta krásnější a utěšenější, kde nejen vůdcem ale i učitelem, pomocníkem ba bratrem bude všem, jež kráčeti budou za tímto svatým povoláním — on nemohl se dočkati chvíle, kde duch jeho obdařen silou, odhodlaností a láskou, vznášeti se bude uvolněný od všech jej tížících strastí v říši tonův! —

Doba ona měla — musela přijíti, neboť ji Stefani čekal s největší netrpělivostí a viděl v duchu onu jasnou hvězdu, jež jej měla provázeti k žádoucímu cíli na pouti umělecké a jmeno jeho ozářiti leskem slávy. Paprsky hvězdy oné budou zajisté tak dlouho zářiti na obzoru hudby národní, dokud vázati bude Poláky nerozlučitelný svazek k své drahé vlasti — k umění a vědě národní! —

Pocit bývá často předtuchou a v některých případech jest pocit a předtucha to samé. Či jest slastnější chvíle pro skladatele než ta, když vidí jak plody jeho múzy okamžitě se zálibou přijaty jsou od obecnstva, jak se nimi těšejí, jak je srdce jejich k nim víže a nerozlučitelně spojuje, jak letem blesku od jednoho kraje k druhému, skrz rozsáblé země a díly světa probíhají, všude s ochotou, láskou přijaty jsouce, aby se staly jejími miláčky, v nichž naději svou vložití s nimi se těší a je za své přijmouti mohly? — Štěstí toto očekávalo i v polském kraji Stefaniho, což nám tím pochopitelnějším se stane, povážíme-li, že snad proto duše jeho tak mocně toužila po Polsce.

Feuilleton.

Dopisy z Čech a Moravy.

Ze Slaného. (Působení z pěv. spolku v tomto čtvrtletí.) Na čas umlko sice péro mé, ačkoliv posud žijem život veselý, tak jak se na bohré Čechy sluší. Poslavnosti svěcení práporu jsme toužili po oddechu, jehož se nám také v červenci dostalo, jelikož mnohé poutě v okolí toho času odbývané nepřipouštěly zábavy spolkové. Ve valné hromadě naši 9. srpna ujednán výlet na Písek v neděli 16. srpna, jež se velmi podařil. Veliké množství účastníků vydalo se na místo určené a bavilo se při hudbě a zpěvu až pozdě do noci. O slavnosti posvícenské uspořádal spolek pro své údy zábavu 14. září v hostinci u p. Kožula, kterážto se těšila velikému účastenství a výborně se povedla. Brzy na to dosti nás pozvání, abychom 2. října přispěli svou pomocí k zastavení čku na Peruci, ježto tamnější úředníci ku počtě milovaného Jeho Excellenci staříckého p. hraběte F. Thuna uspořádali. Jak dalece jsme úloze své dostáli, nechť dosvědčí písemné poděkování, jež takto zní: „Na Peruci, dne 5. října 1863. Stavnému zpěváckému spolku ve Slaném! Zavítáním jedenácti členů spolku Vašeho na Peruci k zastavení čku dne 2. b. m. na mé uctivé pozvání citě se nad míru uctěna, nemohu opomenouti, své ústně vzdané díky ještě jednou opakovati, maje spolu sděliti nejvroucnější dík Jeho Excellenci p. hraběte z Thun-Hohensteinu, jež

jak sám osobně se vyjádřiti ráčil mistrným, převkusným a bezvadným provedením přednesených zpěvů velmi příjemně dojat byl. — Provoláváje slavn. spolku a všem jeho údům srdečné, „Na zdar“ zůstávám se vším úctou nejoddanější Příborský, hospod. ředitel. Mluvě o stránkách veselých spolku našeho, nesmím zatajiti ani smutných. Sotva že jsme urovnali vyučování mladších sil ve zpěvu, žk čemuž jsme již dlouho se byli připravovali, zasadil nám ředitel spolku p. J. Procházka ránu svým poděkováním-se ze své hodnosti. Jelikož se ve vyučování ve zpěvu sám uvázati nechtěl, svěřeno toto tajemníku a listovníku p. H. Jandovi, jež dle protokolu od 21. října u přítomnosti přednosta a 14 výkonných údů přítomných desíti hlasy proti čtyřem za ředitele zpěvu zvolen byl. Na to 3. listop. uspořádal zpěv. spolek za pomocí domácí hudby ostrořecké průvod s pochodněmi a zastaveníčko váženému měšťanostovi P. T. p. Karlu Hubatkovi v předvečer jeho jmenin, při čemž předneseny byly sbory „Dnešní den“, „Hlasy z domova“ a „Naše probuzení“ u přítomnosti velikého počtu posluchačů a diváků. Okolnost ta dosvědčuje, že se brzy spatatoval spolek po té ráně jemu zasazené panem ředitelem, jež se původcem spolku nazývá. Co se nás dotýče, míníme, že to snadnější je, podniknutí snad nezdařené opustiti, nežli nuzně vytrvati a překážky trpělivě odstraňovati. Beseda v Zlonicích, 8. listopadu ve prospěch pohořelých p. A. Palicem uspořádaná, pohnula nás k tomu,

že jsme na pozvání několika členy k provedení jejímu přispěli. Chvalné zmínky zasluhují mimo pořadatele slečny Julie a Terezie Tomannové i pp. Kettner s Urbanem, ježto ochotně převzali část deklamatorní. Meméně se vyznamenal host p. J. Pichrt, mladší učitel z Budyně nad Ohří, výkonný úd tamnějšího zpěv. spolku, co tenorista. K besedě v Nouměřicích blize Velvar, v neděli 15. listopadu ve prospěch školní knihovny a chudého žactva uspořádané, slíbili opět pěvci Slanští se dostaviti, aby převzali část zpěvní, ježto záleží ze sborů: Staročeská od Škroupa, Utonulá od Křížkovského, Náš zpěv od Zavrtala a Naprej od Jenko; pak z písní: Muž bez slzí, slova od Antonie Melišové, hudba od Záhorského a Ztracené srdce od Pivody. Sv. Cecilie má býti oslavena v Slaném „u bílého beránka“ besedou pro údy spolku na způsob důstojný. Program sestává z osmi čísel, z nichžto 6 ponejprv se bude provozovati. Jest pak následující: 1. „Vlasta,“ ouvertura od Ed. Nápravníka. 2. „Lásky touha,“ sbor od Nesvadby (ponejprv.) 3. „Požuda domovine“ od F. L. Samoborskoga, Chorvatská píseň pro jeden hlas. Zpívá p. Janda (ponejprv). 4. „Proč a proto,“ deklamovánka od F. Hory, přednese sl. F. Libšerova (ponejprv). 5. „Hlasy z domova,“ sbor od Vogla. 6. „Muž bez slzí,“ píseň pro jeden hlas od Záhorského, zpívá p. F. Hlouzal (ponejprv). 7. „Česká muzika,“ deklam. od Adamce, přednese p. F. Frič (ponejprv). 8. „Děvče já ti udělám,“ sbor od L. Procházky, čestného úda zpěv. spolku v Slaném (ponejprv). Následuje taneční zábava. H. J. Vrbický.

✠ Z Jáchimova. (Vycházka a produkce zpěv. a hudebn. spolku. — Pan Frant. Leidl. — Hudební a zpěvní škola. — Kapela střelecká. — Zasnoubení. — Tělocvičná jednota. — Snih.) V posledním našem dopisu vyslovené přání, by vyvolením nového ředitele nastala zpěv. a hudebn. spolku zdejšímu periodia jiná, periodia šťastnější, těší se v skutku z příznivého povšimnutí. Důkaz toho budiž opětů přístup mnoha účinkujících a přispívajících údu, u zdejšího obecnstva zase vyjevující se sympathie a rychlé předpokračování spolku. V měsíci září uspořádal pro své přispívající údy náš zpěv. spolek pospolný výlet do sousedního údolí „Maria-Sorgu,“ při němž se i zpěvci Abertamští (Abertam) účastnili. Ač pro nepříznivé počasí jsme z velkého posluchačstva těšiti se nemohli a pro chladno pod širým nebem zpívati nemohouce do tamního hostince Wagner-ova jsme ubrati se museli, proto byla zábava naše přece nenucená a zpíváno pak věru zdarile. — Dle stanov svých uspořádal náš zpěv. a hudebn. spolek u večer dne 25. října v místnostech zdejšího hostince „u Láždán“ ve prospěch městských chudých veřejnou produkci, jejíž čistý výnos obnášel 21 zl. r. č. Program besedy této sestával z 15 čísel, z nichž ouvertura ze zpěvobry „Červenopláštník“ od Würfela a arie z opery „Rigoletto,“ předneseny byvše smíšeným orchestrem, velmi se líbily. „Pijácká před bojem“, sbor s průvodem plechových nástrojů od Santnera, byla by mohla mnohem lépe vypadnouti, kdyby se při přednášce její ostřejšího tempa bylo užilo. Neméně zdarile povedl se nám žertovný sbor („nemocná Amálka“) od Kuntze a „Valčík,“ sbor od Vogla. Ač mimo uvedené i ostatní piecy za dobré provedení hřmotným potleskem odměněny byly, tedy toho především „Žabi kantata“ sbor s průvodem smyčcového orchestru od Henniga, zajisté nejvíce zasluhovala. Zpívána byla správně a musela opakována býti. Neméně jako piecy hudeb. a zpěv. spolkem přednesené, líbily se i následující dvě arie pro sopran s průvodem quartetta, a sice: Arie z opery „Robert ďábel“ od Meyerbeera a píseň od Gumberta. První zpívána byla od pí. H—ové, druhá od sl. Leop. Pfobové, kteréž bychom radili, by při svém věru krásném a silném hlase více přednesu si hleděla, jíž téměř zcela postrádá. Po ukončené produkci bylo nám na všeobecné požádání zazpívati ještě jakous píseň z předešlé besedy. Zdali budeme moci ještě tohoto roku a sice v adventě podobnou produkci uspořádati, není jisto. Konečně ještě sluší

poznámenati, že při besadě té poprvé jsme na jevišti se objevilⁱ poznaky pěveckými na prsou. Sestávají z pozlacené lyry na bílých stužkách, na nichž pod lyrou ve zlatě vytisknuto stojí: „Jáchymov.“ V též produkci zastoupiti se dal na od nás učiněné pozvání svým ředitelem sous dní špěv. spolek z Abertam, jenž před nedávnem stanovy své místopředsedstvím pro potvrzené již dostal. — Před nedávnem opustil naše město bývalý zdejší c. k. okresní p. Fr. Leidl, dostav se totiž do Mostu (Brüx) za c. k. radu uzem. soudu. Zvláštnímu tomuto příznivci zpěvu a hudby uspořadala u večer přede dnem odchodu jeho zdejší hornická kapela zastaveničko při osvětlení kahánecovém, kteréž se shromážděnému obecnstvu však mnohem lépe líbilo, nežli přednesení tenkrátě provedených skladeb. Po ukončeném zastaveničku odebral se p. okresní smnohými jinými pány do sálu „u Weiglů,“ kdež od četného počtu zde již shromážděných ctitelů svých a od zpěv. spolku uvítán byl. Tento zapěl na to zdarile několik sborů, začož jemu srdečné díky od p. okresního vzdány, jenž rozloučiv se pak se shromážděnými a se zpěv. spolkem, domů se odebral. — Svým časem v „Daiboru“ byl jsem oznámil, že zde hornický kapelník a učitel na zdejší hlavní škole, p. Jos. Lorenz ml., zavedl školu, v kteréž mládež zpěvu a rozličným hudebním nástrojům vyučuje. Zdá se však, že od obecnstva zdejšího ústav ten nedošel velkého povšimnutí, pročož se panu učiteli stal více mimozaměstnáním. Jelikož se ale z více stran dosíci chce, by na zdejší hlavní škole vyučování ve zpěvu a hudbě ač neobligantním proto však (jako jinde) stabilním předmětem se stalo, zadána byla tudíž od ředitelství hlavní školy městské radě písemná žádost v níž nutnost a prospěšnost zavedení takové školy se dokazuje a o ustanovení některého ze zdejších učitelů za představeného ústavu tohoto se žádá. Dověděl jsem se, že co nevidět žádost, ta předložena bude městskému výboru k rozhodnutí. — Naše střelecká kapela rozmnožila se hudebníky již tak dalece, že při veřejných výstupech svých upotřebiti může i tureckého bubnu a kovových talířů. Posledně zahrála ku jméninám nadporučíka střeleckého p. T—a zastaveničko dosti zdarile. — 10. t. m. zapěje náš zpěv. spolek při zasnoubení svého úda (zdejšího cukráře p. A. R. se sl. M. L.), na kůru sbor od Abta. — I u nás vstupuje nyní do života tělocvičná jednota. První pohnůtku ku založení takového spolku zadali zdejší hornic. praktikanti p. W. a p. H. Přejeme novému podnikání tomuto hojně podpory. — Mnohého bude zajímati zpráva, že 24. m. m. se na horách od nás jen půl hodiny vzdálených, poprvé, a od té doby již několikrátě (i v údolích) sněžilo. R. L.

Z Hlinska, 10. listopadu. (Hudba cirkovní.) Před dávnem již jsem Vám slíbil, že budu psáti o poměrech hudby kostelní u nás, nyní chci poněkud vyplnit slovo dané.

Hudba kostelní u nás zajisté někdy velmi důstojně zaujímalá stanovisko, avšak líto nám, že o ní nyní totéž říci nemůžeme. Zdá se nám, že hlavní příčinou úpadku tohoto je netečnost hudebníků a zpěváků. Předce je u nás velké množství dobře vzdělaných hudebníků a množství zpěváků a přec skladby hudební v chrámě obyčejně vždy slabého, nesrovnalého a neuspokojivého docházejí provedení a to proto, jelikož chybí i hudebníků i zpěváků, jelikož nestává pravidelných zkoušek skladeb k provozování ustanovených, které se obyčejně teprv dle toho ustanovují a určují, kolik hudebníků aneb kteří zpěváci se na kůru dostavili. Že za takových neustálených poměrův nelze mluvit o soustavném pokroku a rozkvětu hudby kostelní u nás je zcela přirozené a jasné. Pohlédneme-li blize k příčinám hlubším tohoto úkazu, tu musíme pohříchu tvrdit, že znamenitá část viny této, (lhostejností hudebníků a zpěváků) zavinil sám pan ředitel kůru svým jednáním.

Zpěváký spolek se statně počal zúčastňovati v zpěvu cirkovním, pan řed. kůru však tak proti němu si počal

vystupovati, že by se skutečně nesrovnávalo se cti spolku, aby se na dále v díle tomto zúčastnil. O bližších okolnostech tohoto poměru pomlčím, abych se vyvaroval veřejnému skandálu. Proč p. řed. kůru odvrátil hudebníky od sebe z velké části také velmi dobře vía jen šetrnost mi velí, abych opět i o těchto poměrech pomlčel.

Myslím má-li hudba církevní dosáhnouti svého účele, má-li povznášet zbožně a velebně ducha, že se u nás musí stát základních oprav a především že musí se p. řed. kůru postarat o pozískání stálých sil spoluúčinkujících a pak že musí pěkně o to dbát, sby se skladby provozované dříve naštudovaly rádně než se provozují, aby provozování v chrámě bylo skutečně zdařilé a ne pouhá nedokonolá zkouška.

Myslíme, že to bude p. řed. kůru možné, jelikož máme za to, že je to také jeho výnosnou povinností. Dále jedná-li se mu vůbec o zdar hudby kostelní, o čemž nepochybujeme, je nutné a žádoucí, aby rádně revidoval a co možná doplnil archiv hudebnin, aby vymítil staré otrhánky a je nahradil novými, zdařilými skladbami. Mohli bychom činiti mnoho ještě návrhů ku zvelebení hudby kostelní, u nás myslíme však, že náš pan řed. kůru sám již vynajde všemožných prostředků ku zamezení zahnizdující se hniloby v hudbě církevní u nás a že za nedlouho by bylo utrhačstvím kdyby někdo, jako nyní se to děje, řekl: „Než takovou hudbu kostelní, raděj žádnu.“ Bude nás nemálo těšit, budeme-li již v brzce moci podati potěšných zpráv o pokroku pěstování hudby církevní u nás, avšak zároveň dokládáme, že také bezohledně a vždy budeme tepat nešváry veškeré, byť by se i na kůru zahnizdovaly. Že se nám vždy bude jednati jen o věc může být každý ubezpečěn, a jakož neradi tepeme co hany hodno, tak rádi budem chválit co chvály zaslouží.

Kronika zpěváckých spolků.

** Zpěvácký spolek „Slavoj“ uspořádal v předvečer jmenovin Jejího Veličenstva císařovny Alžběty, patronky obce Chrudimské, a ku zahájení loterie chrámové na den příští ustanovené dne 18. listopadu 1863 v 7 hodin večer v měšťanské besedě v Chrudimi koncert, jehož program jest tento: 1. „Odvedeného prosba,“ sbor od Křížkovského. 2. Hudební skladba na klavír. 3. „Probuzení,“ sbor od Procházky. 4. „Sen,“ píseň pro baryton s průvodem cella od Martinovského. 5. „Pečlivá milá,“ sbor „Slavoji“ věn. od Dra. L. Procházky. 6. „Jen ne s pravdou ven,“ deklamace od Aloise Gallata. 7. „České písně,“ píseň od Lauba. 8. „Vltava,“ sbor od Vogla.

** Zpěv. spolek „Bořivoj“ v Lomnici v Jičínském kraji bude v neděli dne 22. listopadu v den sv. Cecilie, patronky hudby, v tamnějším chrámu páně vo kalní mši od Hasslingra v C-dur přednáseti. V pondělí dne 23. listopadu večer budou se účty klásti a výroční zpráva celému shromáždění sdělena.

** Zpěvácký spolek „Vlastimil“ v Litomyšli uspořádal v neděli dne 15. listopadu 1863 v sále na Karlově hudební, pěveckou a deklamatorní zábavu. Program. 1. Ouvertura z op. „Nabuccodonosor.“ (Orkestr) sl. Verdi. 2. „Slib“ (sbor), sl. Kückdn. 3. Deklamovánka. 4. „Labe, naše Labe“ (sbor), sl. Bergmann. 5. Směs z opery „Martha“ (orkestr), sl. S. 6. Deklamovánka. 7. „Láska“ (dvojsbor), sl. Zöllner. 8. Deklamovánka. 9. „Vlasti“ (sbor), sl. Jelen. Čistý výnos jest určen pohořelým ve Vysokém Mýtě.

** Pěvecká jednota „Záboj“ ve Dvoře Králové uspořádala v neděli dne 15. listopadu 1863 v sále paně Knížáčkově na počest svým přispívajícím údům pěveckou, hudební a deklamatorní Akademii, jejíž program byl tento: 1. Ouvertura z „Němá z Portiči.“ 2. Smíření; sbor od Tra-gy-ho. 3. Deklamace. 4. Aj čo by bola —; trojzpěv od Vojáčka. 5. Kavatina od Čedíka. 6. Pochod z národních

písní, čís. 3, od Bendla. II. 1. Valčík od Gunpla. 2. Tam v dále; sbor od Slavíka. 3. Deklamace. 4. Horvátská čtverylka od Lžičáře. 5. Beseda od Hellera. 6. Staročeská, od Škroupa.

** Zpěv. spolek v Táboře uspořádal dne 16. listop. 1863 v sále na Střelnici produkci, jejížto program byl následující: 1. Ouvertura ku zpěvohře „Svatba Figarova“ od Mozarta. 2. Čechové, sbor od Wintra. 3. Jarní, píseň od A. Melišové-Körschnerové, hudba od Rastreliho. 4. Vyloučení, od E. Vocela. 5. Čech, dvojzpěv od Dr. L. Procházky. 6. Koncertní valčík pro piano, od Schulhoffa. 7. Na výsosti hvězdy svítí; slova od Jablonského, hudba od Pivody. 8. Píseň Táborů, sbor, spolku zpěváckému v Táboře věnovaný od V. Pazandáka. 9. Hudba.

** Zpěvácký spolek Rakovnický uspořádal na den 18. t. m. k oslavení jmenin Její Milosti králové Alžběty hudební, deklamatorní a taneční zábava v hostinci u „Bílého Iva.“ Program bude následní: I. oddělení. 1. Ouvertura k operě „Bílá pani“ od Boieldieua. 2. Proslov. 3. Slavnostní sbor od J. P. Martinovského, (čestného člena spolku). 4. Fantasie pro housle s pianem od Beriota. 5. Půda vlastenecká, sbor od Em. Vašáka. 6. „Auf der Alm,“ fantasie pro piano od Wilmersa. — II. oddělení: 1. „Tatry,“ sbor zpěváckému spolku rakovnickému věnovaný od Th. Bradského. 2. „Ave Maria“ od Schuberta. „Pečlivá milá,“ čtverozpěv od Martinovského. 4. Deklamovánka. 5. „Vystěhovalec,“ píseň od Jelena. „Píseň při víně,“ sbor od Martinovského.

** Pěveckou a deklamatorní besedu uspořádá pan Karel Čížek, spolupůsobením zpěváckého spolku „Ratibora“ v místnostech ochotnického divadla v Hořicích dne 22. listopadu. Program. 1. Naše probuzení, sbor od L. Procházky. 2. Švarná dívka, sbor od Tysovského. 3. Deklamace. 4. Utonulá, sbor od Křížkovského. 5. Pocestný, sbor od Leop. Zvonáře. 6. Deklamace. 7. Na Prahu, sbor od L. Procházky. 8. Ženuška, sbor od Jelena. Následovati bude taneční zábava.

** V Letovicích na Moravě bude se dne 22. listop. pěvecká a deklamatorní beseda v hostinci u „Bílé růže“ odbývati. Program jest tento: 1. Proslov. 2. „Utonulá“ sbor od Křížkovského. 3. Deklamace. 4. „Slovan,“ sbor od Vašáka st. 5. Deklamace. 6. „Přijde jaro,“ sbor od Fr. Föschgotta Tovačovského. 7. Deklamace. 8. Naprej, sbor od D. Jenka. Výnos čistý věnován bude tamnější knihovně.

** Dívčí zpěv. spolek hodlá, jak se dovídáme, zaříditi učitel z Nosalovic na Moravě p. Stejskal, jehož přičiněním založen zpěv. spolek ve Výškově.

** Beseda v Králově poli na Moravě odbývala se dne 15. listopadu. Program její byl tento: 1. „Vltava,“ sbor od Fr. Vogla. 2. Deklamace. 3. Národní písně. 4. Přijde jaro, sbor od Föschgotta Tovačovského. 5. Deklamace. 6. Povzbuzující sbor od H. Vojáčka. 7. Deklamace. 8. Národní písně. 9. Deklamace. 10. Kadryla pro 4 mužské hlasy od F. Hellera.

** Zpěv. spolek „Vojmír“ v Přelouči uspořádá dne 22. listopadu pěveckou, deklamatorní a taneční besedu na počest slavnosti posvěcení obrazu nahlavní oltář. Program. 1. Proslov od J. V. Jáhna. 2. „Na vlast,“ sbor od Lablera. 3. „Milenka,“ sbor od Jelena. 4. „Také my,“ deklamace z „Lady“ od M. Kolíby. 5. „Cikáni,“ sbor od Vogla. 6. „Pravý Čech,“ sbor ob Dr. Procházky. 7. „To se nesluší,“ deklamace od J. K. Tyla. 8. Kadryla, sbor z českých národních písní od Hellera. 9. „Pečlivá milá,“ sbor od Dr. Procházky. 10. „Kde domov můj? od Fr. Škroupa, pro sbor od Hellera. Na to taneční zábava.

** Zpěv. spolek „Mirov“ uspořádá dle stanov pro přispívající své členy pěveckou, hudební a deklamatorní zábavu, kteráž se bude odbývati v neděli dne 22. listopadu (v den sv. Cecilie) v místnostech občanské besedy Mirovické. Program.

1. Ouvertura. 2. Cikáni, sbor od Vogla. 3. Deklamace. 4. Po-
chod z národních písní od K. Bendla. 5. Quartetto. 6. Svoji
k svému, sbor od Karla Bendla. 7. Cesta z námluv, žertovný
zpěv. 8. Kovářská, pro jeden hlas, doprovázen sborem. 9. Ou-
vertura. Po zábavě té taneční zábava.

Z Prahy.

— Zdejší Hlahol slaví v neděli dno 22. listopadu
památku svého založení slavnostní mší v chrámu Panny Marie
Sněžné. Provozovány budou: mšo C-dur od Fr. Durante pak
„Jonis angelica“ o Metetto pro dva sbory od Palestriny.

— Biskup Veronský odstranil v chrámech své
diecese hudbu instrumentální. Totéž prý chce učinit
J. Sv. papež Pius IX. Uvidíme jaký výsledek toto nařízení
míti bude!

— Hudební produkce výtečné umělecké rodiny
Nerudovy v Brně ustanoveny jsou na den 22. a 29. listopadu,
pak na den 6. prosince a slibují podle programu velmi příjem-
nou zábavu. Mimo jedno kvartetto od Beethovena provedeno
bude též málo známé kvartetto od Mendelssohna. Sl. Vilemi na
Nerudova bude též hráti koncert pro housle od Seb. Bacha a
p. Fr. Neruda koncert pro cello od Romberga.

— Třetí čtvrtletní produkce za rok 1863 zpěv.
spolku „Bojana“ v Brandýse nad Labem odbývá se bude dne
22. listopadu o 7 hodině večer v sále „u města Prahy“ na
oslavení svaté Cecilie. Program. 1. „Naše probuzení,“ sbor od
Lud. Procházky. 2. „Dožij — dopij,“ sbor od Jos. Bergmanna.
3. Deklamovánka. 4. Co je láska, dvojsbor od Zöllnera. 5. „Těžké
orání,“ sbor od Em. Vašáka. 6. Deklamovánka. 7. Národní písně
od Veita. 8. Poděbradská („Moravo!“). Ku konci taneční zábava.

— Pěvecké slavnostní album. Jelikož se při
uzavření účtů veškerých příjmů a vydání při pěvecké slavnostní
Brněnské nadbytek objevil, věnováno 100 zl. r. č.
matici Velehradské; zbytek pak odevzdán v ýboru zpěv.
spolku Brněnského. „Besedy“ s dokladem, aby se tento
postaral o vydání slavnostního „alba,“ jenž by zvláště
skladby moravských skladatelů, zejména P. Kříž-
kovského, Förchgotta, Pivody a Vojáčka obsaho-
valo a ku zvelebení památky tisícileté cyrillo-methodějské dů-
stojně přispívalo. Při této příležitosti upozorňujeme sl.
výbor, by se v dotčené album umístila nějaká pozůstalá
skladba (píseň neb sbor) od zesnulého rytíře z Dietrichů
jak známo rodilého Moravana.

— Sl. Rosa d'Or koncertuje se skvělým výsledkem
v Frankfurtě n. O. a dostalo se jí také cti, u dvora Bedřicha
Nizozemského v Muskavě několik kusů na housle přednáseti.

— Náš rodák pan Rössl, nevidomý houslista z Jose-
fova, dává nyní koncerty v horním Rakousku.

— Hudební literatura. Záboje sbírky původ-
ních čtvero zpěvů pro mužské hlasy, jižto Em. Meliš a Dr. Lud.
Prockázka vydávají, vyšel konečně sešit šestý, obsahující
„Podoby“ žert pro mužské hlasy od Pet. Jirgese, šťast-
ného to skladatele „Šumavana.“ Nepřísluší nám, nějaký úsu-
dek o tomto sboru podotí, a jen tolik podotkneme, že sbor
tento v partituru a v hlasích nákladem Christofu a Kuhé vyšel,
a že ním třetí svazek Záboje ukončen jest. — Pod názvem
„Lumír“ vydává chvalně známý a nadaný pan Em. Vašák
sbírku čtvero zpěvů pro mužské hlasy, na něž zvláště naše
zpěv. spolky upozorňujeme. První sešit Lumíra obsa-

huje čtvero zpěvy „Těžké orání“ — Odplata — Cesta z ná-
mluv. — Druhý sešit: Uprímnost nad krásu a bohatství —
Plavba — Svět se točí. — Pan Em. Vašák vyznačuje se
jako jeho bratr, Jos. Vašák, značnou tvůrčí silou, která živlem
českých národních písní zvýšena jest. Jeho čtvero zpěvy vyni-
kají přirozeně plynoucí melodii, která každému z čtyř hlasů je
přístupná a přiměřená. Při tom hledí skladatel co možná ku
karakteristice a k snadnosti provedení. Vedení hlasů je nále-
žité a svědčí o řádné znalosti skladatele v komponování více-
hlasných skladeb. Veškeré tyto naznačené čtvero zpěvy od Em.
Vašáka můžeme svědomitě našim sl. zpěv. spolkům poroučeti
a máme za to, že také hojného účastenství všude dosáhnou.

— Hudební odbor „Umělecké besedy“ odbývá ve
středu dne 25. listopadu volby nového výboru, a lze tudíž oče-
kávat, že pp. údové, by nejdůležitějšího svého práva použili,
k této schůzi co nejčtetněji se sejdou. V úterý dne 24. listop.
večir o 7 hod. nechť se údové v spolkových místnostech „u
města Jeruzaléma“ k společné poradě o kandidátní listině sejdou.

— Tenorista p. Jindřich Delín, žák pana Appé, vy-
stoupil dne 4. a 10. t. m. při divadle olomúckém ponejprv co
„Stradella“ a „Ottavio.“ V obou představeních dostalo se mu
velmi pochvalného uznání a jak se právě dovídáme, vyjednává
již tamější ředitel divadla s p. Dolínem, aby ho pro své divadlo
získal. Budiž ještě podotknuto, že naše krajanka a žačka téhož
učitele, slečna Formánková, jež při olomúckém divadle engažo-
vána jest u tamějšího obecnstva všeobecné oblíbenosti dochází.

— Slečna Mat. Zavrtaľova, nyní dramatická zpěvačka v
Solnohradě, engažovaná prý jest u dvorní opery ve Vídni.

— Zpěvácký spolek v Brandýse nad Orlicí „Žerotín“ počal
svou činnost veřejnou tím, že uspořádal v neděli dne 15. t. m.
besedu, jejíž čistý výnos určen ku prospěchu ubohých pohoře-
lých ve Vysokém Mýtě. Program besedy jest následující:
1. Oddělení: 1. Ouvertura od F. Rötha. 2. Píseň „O vlasti má.“
3. „Utonulá“ od Křížkovského. 4. Potpouri od Pauliša. 5. „Na-
prej.“ — 2. Oddělení: 1. Sv. Cyril a Metod, sbor s průvodem
hudby od Křížkovského. 2. Ouvertura z kouzelné flétny od Mo-
zarta. 3. Náš zpěv. 4. Čtverylka od Jana Krále. 5. „Dožij,
dopij“ od Josefa Bergmanna. Po produkci následuje taneční
zábava.

— Uprázdňené chorregentské místo. Při patronátním kostele
sv. Vojtěcha v Praze uprázdnilo se místo ředitele kůru, s nímž
spojen jest požitek ročních 624 zl. 47 kr., jakož i užívání na-
turálního bytu. Kdož se o tuto službu ucházeti chtějí, nechť
podají své žádosti, opatřené s výkazem svého věku, zachovalosti,
theoretické a praktické schopnosti k zastávání toho místa, pak
posavadní služby zde do 15. prosince 1863. Kdyby se pak
tímto obsazením mělo uprázdniti při některém kostele patronátním
místo varhanické, obsadilo by se zároveň, a z té příčiny vypi-
suje se konkurs též na místo varhanické pod podmínkami svrchu
jmenovanými také do 15. prosince t. r. Z rady městské v Praze
5. listopadu 1863. Purkmistrův náměstek F. Dittrich.

— Zpěvácký spolek „Neptalím“ v Holicích dává dne 22.
listop. druhou pěveckou, hudební a deklamatorní zábavu. Pro-
gram: 1. Kavatina z opery „Belisar,“ od Donizettiho, provedena
od holické kapely. 2. Naše probuzení, sbor od L. Procházky.
3. Cesta z námluv, sbor od Vašáka. 4. Růže tetínská, píseň
od J. Vorla. 5. Náš zpěv, sbor od Kalivody. 6. Ten měl ro-
zum, sbor od Bedřicha Rektorise. 7. Deklamace. 8. My čeští
manové, sbor od Jelena. 9. Oplata, sbor od Vašáka. — Po
produkci počne taneční ples.